

UCHWAŁA

Dnia 4 listopada 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Teresa Flemming-Kulesza (przewodniczący)

SSN Jolanta Frańczak

SSN Beata Gudowska

SSN Zbigniew Hajn

SSN Józef Iwulski (sprawozdawca)

SSN Halina Kiryło

SSN Zbigniew Korzeniowski

SSN Jerzy Kuźniar

SSN Dawid Miąsik

SSN Zbigniew Myszka

SSN Maciej Pacuda

SSN Romualda Spyt

SSN Krzysztof Staryk

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

Protokolant Dominik Wajda

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 4 listopada 2015 r.,
z udziałem zastępcy Prokuratora Generalnego Roberta Hernanda i członka Państwowej Komisji Wyborczej Krzysztofa Strzelczyka działającego z upoważnienia Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
sprawy ważności referendum ogólnokrajowego przeprowadzonego w dniu 6 września 2015 r.,
na podstawie przedstawionych przez Państwową Komisję Wyborczą protokołu o wyniku referendum i sprawozdania z przebiegu referendum ogólnokrajowego w

sprawach o szczególnym znaczeniu dla państwa oraz opinii wydanych w wyniku rozpoznania protestów,
po uwzględnieniu obwieszczenia Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 września 2015 r. o wynikach głosowania i wyniku referendum przeprowadzonego w dniu 6 września 2015 r. (Dz.U. 2015, poz. 1375) oraz biorąc pod uwagę wnioski Prokuratora Generalnego i Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej,
na podstawie art. 125 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 35 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 318) i art. 244 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy (Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm.)

1. unieważnia głosowanie w obwodzie nr [...] w [...] w zakresie dotyczącym pytania nr 3, uznając, że nie ma to wpływu na wynik referendum,

2. stwierdza ważność referendum ogólnokrajowego przeprowadzonego w dniu 6 września 2015 r., którego wyniki zostały podane w obwieszczeniu Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 7 września 2015 r. o wynikach głosowania i wyniku referendum przeprowadzonego w dniu 6 września 2015 r. (Dz.U. 2015, poz. 1375).

UZASADNIENIE

1. Podstawą prawną przeprowadzenia referendum ogólnokrajowego w sprawach o szczególnym znaczeniu dla państwa jest art. 125 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a zasady i tryb jego przeprowadzania określa ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 318).

2. Zgodnie z art. 35 ustawy o referendum ogólnokrajowym, Sąd Najwyższy w składzie całej Izby Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych rozstrzyga o ważności referendum, podejmując w tej sprawie uchwałę nie później niż w 60 dniu od dnia ogłoszenia wyniku referendum. Uchwałę podejmuje się na podstawie przedstawionych przez Państwową Komisję Wyborczą protokołu o

wyniku referendum i sprawozdania z przebiegu referendum ogólnokrajowego oraz opinii wydanych przez Sąd Najwyższy w wyniku rozpoznania protestów (art. 244 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, Dz.U. Nr 21, poz. 112 ze zm. w związku z art. 34 ust. 1 ustawy o referendum ogólnokrajowym).

3. W protokole o wyniku referendum Państwowa Komisja Wyborcza stwierdziła, że w referendum wzięło udział 2.384.780 osób. Uprawnionych do głosowania było 30.565.826 osób, w referendum wzięła więc udział nie więcej niż połowa uprawnionych do głosowania. Frekwencja wyniosła 7,80%. W związku z tym wynik referendum nie jest wiążący.

4. W sprawozdaniu z przebiegu referendum ogólnokrajowego Państwowa Komisja Wyborcza przedstawiła wniosek, że na podstawie posiadanych dokumentów z głosowania i informacji o jego przebiegu, nie stwierdziła naruszeń prawa, które mogły mieć wpływ na wyniki głosowania i wynik referendum ogólnokrajowego przeprowadzonego w dniu 6 września 2015 r.

5. Do Sądu Najwyższego wpłynęło 13 protestów przeciwko ważności referendum.

5.1. Za zasadne Sąd Najwyższy uznał 2 protesty, wyrażając opinię, że naruszenie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym nie miało wpływu na wynik referendum.

Za uzasadnione Sąd Najwyższy uznał:

- protest dotyczący naruszenia art. 25 ust. 2 pkt 7 oraz 28 ust. 1 i 2 ustawy o referendum ogólnokrajowym w Komisji Obwodowej nr [...] w [...], wskutek błędnego wykazania liczby odpowiedzi na pytanie nr 3 dotyczące wprowadzenia zasady ogólnej rozstrzygnięcia wątpliwości co do wykładni przepisów prawa podatkowego na korzyść podatnika; w protokole Komisji Obwodowej stwierdzono, że 5 uczestników referendum na to pytanie odpowiedziało "tak" a 107 osób "nie", podczas gdy faktycznie było odwrotnie; Sąd Najwyższy uznał, że ten błąd nie miał wpływu na wynik referendum, gdyż zdecydowana większość biorących udział w referendum w skali kraju (94,51%) na to pytanie odpowiedziała "tak",

- protest dotyczący naruszenia art. 8 ust. 2 ustawy o referendum ogólnokrajowym przez podwójne wpisanie tych samych czterech osób do więcej niż jednego spisu osób uprawnionych do udziału w referendum (w obwodzie głosowania nr [...] w [...]) oraz wpisanie do takiego spisu osoby zmarłej (w obwodzie głosowania nr [...])

w [...]); Sąd Najwyższy uznał, że to naruszenie nie uzasadnia unieważnienia głosowania w tych obwodach, gdyż nie spowodowało dwukrotnego głosowania przez tę samą osobę ani oddania głosu za osobę zmarłą, a tym samym nie spowodowało skutku w zakresie wyników głosowania w tych obwodach oraz nie miało wpływu na wynik referendum.

5.2. Jako częściowo bezzasadny został oceniony 1 protest; dotyczyło to zarzutu zarządzenia jednodniowego głosowania, co jest zgodne z art. 4 ust. 1 ustawy o referendum ogólnokrajowym oraz zarzutu dopuszczenia się przestępstw przeciwko referendum, gdyż protestujący nie wykazał konkretnych okoliczności stanowiących znamiona przestępstw przeciwko referendum w rozumieniu art. 248-251 Kodeksu karnego oraz art. 83 i art. 85-87 ustawy o referendum; w pozostałym zakresie protest ten został pozostawiony bez dalszego biegu.

5.3. Bez dalszego biegu Sąd Najwyższy pozostawił 10 protestów. Co do 7 protestów było to spowodowane sformułowaniem w nich zarzutów nie dotyczących dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum (art. 33 ust. 1 ustawy o referendum ogólnokrajowym), co do 2 protestów wniesieniem ich przedwcześnie, czyli przed ogłoszeniem wyniku referendum przez Państwową Komisję Wyborczą w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej (art. 34 ust. 2 ustawy o referendum ogólnokrajowym), a 1 protest został złożony po terminie.

6. Prokurator Generalny wniósł o podjęcie uchwały stwierdzającej, że referendum ogólnokrajowe w sprawach o szczególnym znaczeniu dla państwa, w którym głosowanie przeprowadzono w dniu 6 września 2015 r. – jest ważne.

7. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej wniósł o uznanie referendum za ważne.

8. Sąd Najwyższy uznał, że naruszenie przepisów ustawy o referendum ogólnokrajowym w obwodzie głosowania nr [...] w [...] uzasadnia unieważnienie głosowania w tym obwodzie w zakresie dotyczącym pytania nr 3, o czym orzeczono na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy o referendum ogólnokrajowym (punkt 1 sentencji). Ze względu na skutek tego naruszenia w odniesieniu do liczby głosów oddanych w referendum w skali kraju, unieważnienie głosowania w tym obwodzie

nie wpływa na wynik referendum (zgodnie art. 36 ust. 1 ustawy o referendum ogólnokrajowym Państwowa Komisja Wyborcza skoryguje wyniki głosowania).

9. Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 125 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 35 ustawy o referendum ogólnokrajowym i art. 244 § 1 Kodeksu wyborczego, orzeczono jak w punkcie 2 sentencji.

(eb)